

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Ekologiczne ubrania

Owijać w organiczną bawełnę

Moda na ekologiczność zatacza coraz szersze kręgi – mamy organiczną żywność, kosmetyki, środki czystości czy zabawki. W ostatnich latach konsumenci powoli zaczynają się też interesować ekologicznymi ubraniami, które są wytwarzane z naturalnych materiałów, a w procesie ich produkcji ogranicza się zanieczyszczenie środowiska. Wciąż jednak niewiele osób zdaje sobie sprawę, jakie materiały należy wybierać, by mieć pewność, że są eko. Na czym więc polega „ekologiczność” ubrań i jak je rozpoznawać?

Przede wszystkim ekoubrania powinny być wytwarzane z naturalnych tkanin, a o tym, czy materiał spełnia ekonormy, decyduje sposób jego pozyskania i produkcji. Najpopularniejszy materiał, niby naturalna bawełna, powoduje ogromne szkody dla środowiska. Jej uprawa stanowi zaledwie 3 proc. arealu rolnego na świecie, ale zużywa 22 proc. środków chemicznych, które nie tylko zabijają szkodniki, ale przy okazji zatrują glebę i żywność. Do jej uprawy i obróbki zużywa się ogromne ilości pestycydów (od 10 do 25 proc. wszystkich stosowanych w rolnictwie), a także dziesiątki tysięcy litrów wody. Jej włókna w większości przetwarzane są przy użyciu związków chemicznych, detergentów, substancji zmiękczających, barwników i wybielaczy. Z reguły też bawełnę uprawia się na ogromnych plantacjach, gdzie wysiewa się rośliny modyfikowane genetycznie. Na szczęście jednak istnieją inne rodzaje tej rośliny.

ORGANICZNA BAWEŁNA

W warunkach przyjaznych środowisku powstaje organiczna odmiana bawełny, która jest podstawowym materiałem do produkcji ekologicznych ubrań. W sklepach z odzieżą coraz częściej znajdziemy ubrania, które mają na metce dopisek „organic cotton”, który oznacza, że zostały wyprodukowane z naturalnych nasion bawełny. W tym procesie nie stosuje się żadnej chemii, a zamiast chemicznych pestycydów wykorzystuje się czosnek, papryczkę chili, kwas cytrynowy, a nawet pożyteczne owady. Ten rodzaj bawełny zbiera się ręcznie, dzięki czemu jest znacznie czystsza. Uszyte z niej stroje zazwyczaj mają naturalny, biały kolor lub są kolorowane naturalnymi barwnikami. Bawełna organiczna nie może być także farbowana chemicznymi barwnikami, ponieważ są szkodliwe dla naszej skóry.

Na metce ubrania warto poszukać również oznaczenia Fair Trade. Informuje nas ono, że zakupione przez nas spodnie czy bluzka zostały dobrowolnie wyprodukowane przez rolników, którzy za swoją pracę otrzymują godziwą zapłatę. Oprócz tego stempel ten potwierdza, że wytworzona bawełna podlegała ścisłej kontroli i spełniła wymogi ekologiczne. Kupując odzież z tym znakiem, czynnie popieramy ideę sprawiedliwego handlu i pośrednio dbamy o nasze środowisko. Idei Fair Trade wierne są m.in. marki Edun lub Fair Indigo.

CIUCHY Z ODZYSKU

Ekoubrania powstają również na drodze recyklingu, czyli z powtórnie przetworzonych materiałów. Tkaniny i dodatki użyte do ich produkcji zazwyczaj pochodzą z pełnowartościowych produktów, które np. ze względu na wady fabryczne nie trafiły do sprzedaży. Dzięki recyklingowi oszczędzana jest energia, zmniejsza się emisja dwutlenku węgla do atmosfery, a także mniej odpadów trafia na śmietniska. Metodę tę wykorzystuje w produkcji niektórych swoich wyrobów między innymi znany producent obuwia Timberland.

SWOJSKI LEN I KONOPIE

Znacznie mniej środków chemicznych niż przy produkcji konwencjonalnej bawełny zużywa się do lnu i tkanin z konopi. Rośliny te same radzą sobie ze szkodnikami, potrzebują więc mniejszej ochrony. Len nie ma alergicznych właściwości bawełny oraz hamuje

rozwoj bakterii i grzybów, dlatego to właśnie ubrania z tego materiału stwarzają najlepszy mikroklimat dla skóry. Ma też niską zdolność do pochłaniania elektryczności statycznej, a sam nie jest jej źródłem, co ma znaczenie dla osób o wrażliwej skórze. Włókna lniane mogą pochłaniać znaczne ilości wody.

Konopie również mają właściwości hipoalergiczne, poza tym bardzo dobrze izolują temperaturę i przewodzą powietrze. W porównaniu z odzieżą z bawełny konopne ubrania są cieplejsze, ale jednocześnie lepiej oddychają. Materiał z konopi jest bardzo odporny na pleśń i bakterie. Oba typy tkanin – len i konopie – są również bardzo trwałe, dlatego posłużą znacznie dłużej.

JAKOŚĆ KOSZTUJE

Ubrania uszyte z bawełny ekologicznej są na razie sporo droższe niż te wytworzone z jej najpopularniejszego, starszego krewniaka. Powodem jest to, że ich produkcja wiąże się ze znacznie większym nakładem pracy oraz środków. Ekologiczne plantacje niemal cały czas poddawane są kolejnym badaniom nad naturalną czystością surowca, swoją rolę odgrywają też wyższe, sprawiedliwe wynagrodzenia dla pracowników. W wielu przypadkach jednak wysoka cena przekłada się na jakość i trwałość strojów, które są już dostępne w popularnych sieciówkach, jak H&M czy C&A, i w internetowym sklepie Eko Szafa.

Zielone Pracownie

W zielone grają

15 czerwca, podczas pikniku z okazji śląskich obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska, podsumowano IV edycję konkursów „Zielona pracownia projekt 2018” i „Zielona pracownia 2018”. W tym roku w pierwszym z nich uczestniczyły 153 szkolne projekty, a na drugi wpłynęło 127 wniosków – zarówno z gmin wiejskich, jak i z miast na prawach powiatu. Wyłoniono odpowiednio 43 i 68 laureatów, którym wręczono dyplomy oraz nagrody rzeczowe.

W czwartej edycji konkursu wzięły udział projekty ze szkół podstawowych oraz średnich z województwa śląskiego. Maksymalna wysokość nagrody finansowej dla jednego laureata nie mogła przekroczyć 20 proc. kosztu całkowitego wdrożenia projektu ekopracowni i nie więcej niż 6500 złotych. Przyznano także wyróżnienia w formie nagród rzeczowych, m.in. projektora multimedialnego, laptopa, aparatu fotograficznego, mikroskopu i tabletu. W tym roku Zielone Pracownie powstaną w trzech bytomskich szkołach – w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Bytomiu oraz w Szkołach Podstawowych nr 43 i 16 (każda po 30 tys. złotych dofinansowania). Inne Zielone Pracownie powstaną m.in. w Żorach, Wieprzu, Rokitnie, Świerklańcu, Dębju, Międzybrodziu Bialskim, Sarnowie, Szczekocinie i Rębielicach Królewskich.

Dla jury przy ocenie ważne były takie aspekty pracowni jak różnorodność pomocy dydaktycznych oraz wyposażenie dostosowane

do uczniów w różnym wieku. Liczyły się także oryginalny pomysł na zagospodarowanie pracowni, ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni oraz innowacyjność zaproponowanych rozwiązań. Istotne było też dostosowanie szkolnych pracowni do jak największej liczby uczniów.

Szkolne ekopracownie kształtują świadomość ekologiczną uczniów poprzez zastosowanie pomysłów rozwiązań zagospodarowania przestrzeni szkolnej. Dzięki atrakcyjnym pomocom naukowym i nowoczesnym warunkom nauczania dzieci już we wczesnych klasach zaczynają się interesować przyrodą wokół siebie i jej ochroną. Pracownie tworzy się na potrzeby nauk przyrodniczych, biologicznych, ekologicznych, geograficznych, chemiczno-fizycznych i geologicznych.

Nagrody przekazano w Parku Śląskim w Chorzowie. Wręczający wyróżnienia przez Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Tomasz Bednarek, wysoko ocenił poziom projektów biorących udział w konkursie: – Różnorodność pomysłów i kreatywność projektów były tym razem przeogromne, dlatego nasze wsparcie sięga kwoty prawie 2 mln złotych. Bardzo nam zależy, aby Zielone Pracownie były nie tylko dobrze wyposażone, ale też wyróżniały się wizualnie, żeby młodzież i dzieci mogły się uczyć w lepszym otoczeniu. Mamy zamiar kontynuować ten program i ogłaszać kolejne konkursy.

Wręczający wyróżnienia przez Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Tomasz Bednarek, wysoko ocenił poziom projektów biorących udział w konkursie

Tegoroczny ekologiczny piknik odwiedziła rekordowa liczba gości. Oprócz wręczenia nagród nie zabrakło też atrakcji dla wszystkich uczestników. Więcej zdjęć na stronie www.nowygornik.pl